

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 avril 2004

PROPOSITION DE LOI

**modifiant les articles 965, 981 et 989 du
Code judiciaire en vue d'accélérer les
procédures d'expertise**

(déposée par M. Melchior Wathelet
et Mme Marie Nagy)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 april 2004

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de artikelen 965, 981 en
989 van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde
de procedures voor het deskundigen-
onderzoek te versnellen**

(ingediend door de heer Melchior Wathelet
en mevrouw Marie Nagy)

RÉSUMÉ

La présente proposition de loi entend contribuer à accélérer les procédures d'expertise en matière judiciaire. A cet effet, les auteurs proposent de rendre automatique la notification par le greffier aux experts du jugement ordonnant l'expertise, la poursuite automatique de la procédure après dépôt du rapport par les experts et de généraliser l'expertise simplifiée actuellement réservée à l'instance d'appel.

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel beoogt ertoe bij te dragen de procedures voor deskundigenonderzoeken in gerechtszaken te versnellen. Daartoe stellen de indieners voor dat de griffier de deskundigen automatisch in kennis stelt van het vonnis waarin het deskundigenonderzoek wordt bevolen, dat de procedure automatisch wordt voortgezet na de inlevering van het verslag door de deskundigen en dat het thans voor zaken in hoger beroep geldende vereenvoudigde deskundigenonderzoek wordt veralgemeend.

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>VLAAMS BLOK</i>	: Vlaams Blok
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkorting bij de nummering van de publicaties :	
<i>DOC 51 0000/000</i> :	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	<i>DOC 51 0000/000</i> :	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
<i>QRVA</i> :	Questions et Réponses écrites	<i>QRVA</i> :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
<i>CRIV</i> :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	<i>CRIV</i> :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
<i>CRABV</i> :	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	<i>CRABV</i> :	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
<i>CRIV</i> :	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	<i>CRIV</i> :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
<i>PLEN</i> :	Séance plénière	<i>PLEN</i> :	Plenum
<i>COM</i> :	Réunion de commission	<i>COM</i> :	Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
 Commandes :
 Place de la Nation 2
 1008 Bruxelles
 Tél. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
 e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
 Natieplein 2
 1008 Brussel
 Tel. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
 e-mail : publicaties@deKamer.be

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi se situe dans le prolongement d'autres propositions de loi déposées à la Chambre des représentants et au Sénat, visant à réformer la procédure d'expertise. Ainsi la proposition de loi modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à l'expertise judiciaire, déposée par Clotilde Nyssens ⁽¹⁾.

La présente proposition vise à limiter le recours aux expertises, à éviter les lenteurs dans la procédure en confiant au tribunal le contrôle du déroulement de la procédure d'expertise, à éviter les abus en matière de coût en donnant au tribunal différents moyens d'action comme la fixation de nouveaux délais assortis de sanctions, la réduction de droit des honoraires de l'expert ou la mise en cause de la responsabilité de celui-ci avec l'octroi éventuel de dommages et intérêts.

La proposition de loi modifiant l'article 975 du Code judiciaire, en ce qui concerne le rapport sur l'état d'avancement des experts, déposée par Nathalie de T' Serclaes⁽²⁾, visant à ce que, en tout état de cause, quel que soit le délai fixé par le jugement ou concédé par les parties, l'expert doive, au moins une fois par an, présenter au juge l'état d'avancement de ses travaux, poursuit le même objectif d'éviter au maximum les lenteurs de la procédure.

Dans son rapport annuel 2000 sur le traitement des plaintes, le Conseil supérieur de la Justice fait le constat suivant :

⁽¹⁾ Doc. Sénat, n° 3-60 : cette proposition reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée au Sénat le 21 décembre 2001 (doc. Sénat, n° 2-994/1, 2001-2002). Elle est redéposée par Mme Clotilde Nyssens et consorts au Sénat et par M. Melchior Wathelet et Mme Marie Nagy à la Chambre; voyez aussi doc. Sénat, n° 3-53, proposition de loi portant diverses mesures structurelles tendant à résorber l'arriéré judiciaire en matière civile (articles 9 à 11) déposée par Clotilde Nyssens.

⁽²⁾ Doc. Sénat, n° 3-94/1 : cette proposition de loi a déjà été déposée sous l'ancienne législature par M. Philippe Monfils (doc. Sénat, n° 2-1091/1, 2001-2002). Elle est redéposée par Mme de T' Serclaes au Sénat, et par M. Monfils à la Chambre.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel ligt in het verlengde van andere, in Kamer en Senaat ingediende wetsvoorstellen om de procedure voor het deskundigenonderzoek te hervormen. Het gaat dan onder meer om het wetsvoorstel tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het deskundigenonderzoek, ingediend door mevrouw Nyssens ⁽¹⁾.

Dit voorstel strekt ertoe het beroep op deskundigenonderzoeken te beperken, vertraging bij het deskundigenonderzoek te vermijden door de rechtbank het verloop van het deskundigenonderzoek te laten controleren en misbruiken inzake kosten van het deskundigenonderzoek te voorkomen door de rechtbank diverse actiemiddelen ter beschikking te stellen zoals het vastleggen van nieuwe termijnen waaraan ook sancties worden gekoppeld, de beperking van de honoraria van de deskundige of het aanvoeren van zijn verantwoordelijkheid, eventueel met toekenning van een schadevergoeding.

Het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 975 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het voortgangsrapport van de deskundigen, ingediend door mevrouw Nathalie de T' Serclaes ⁽²⁾, streeft hetzelfde doel na. Het sterkt ertoe zoveel mogelijk vertragingen in de procedure te voorkomen, en bepaalt het volgende : «In ieder geval moet de deskundige, wat ook de termijn is die door het vonnis wordt opgelegd - of door de partijen is overeengekomen - ten minste een keer per jaar aan de rechter verslag uitbrengen over de voortgang van zijn werkzaamheden.»

In zijn jaarverslag 2000 over de behandeling van klachten, stelde de Hoge Raad voor de Justitie vast :

⁽¹⁾ Stuk Senaat, nr. 3-60 : dit voorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 21 december 2001 in de Senaat werd ingediend (stuk Senaat, nr. 2-994/1, 2001-2002). Het werd opnieuw ingediend in de Senaat door mevrouw Clotilde Nyssens c.s. en in de Kamer door de heer Melchior Wathelet en mevrouw Marie Nagy; zie ook stuk Senaat, nr. 3-53, wetsvoorstel houdende diverse structurele maatregelen teneinde de gerechtelijke achterstand weg te werken in burgerlijke zaken (artikelen 9 tot 11), ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens.

⁽²⁾ Stuk Senaat, nr. 3-94/1 : dit wetsvoorstel werd reeds in de vorige zittingsperiode ingediend door Philippe Monfils (stuk Senaat, nr. 2-1091/1, 2001-2002). Het werd opnieuw ingediend door mevrouw de T' Serclaes in de Senaat en door de heer Monfils in de Kamer.

« Beaucoup de plaintes portent sur la lenteur des procédures. Souvent ces délais sont explicables; ils n'en sont pas pour autant tolérables. Des procédures qui durent cinq, dix, voire quinze ans, épuisent littéralement le justiciable et on a le sentiment que, quelle que soit la décision, elle arrivera trop tard. Dans les plaintes francophones, le facteur de retard le plus fréquemment évoqué est sans conteste la durée des expertises. ».

La présente proposition vise à accélérer la mesure d'instruction que constitue l'expertise. Elle permet ainsi de manière automatique la mise en route de celle-ci et le retour à l'audience pour plaidoiries après le dépôt du rapport. Elle généralise à la première instance l'expertise simplifiée autorisée en degré d'appel par l'article 989 du Code judiciaire.

COMMENTAIRES DES ARTICLES

Article 2

Selon l'article 965 du Code judiciaire, c'est à la requête de la partie la plus diligente que le greffier envoie aux experts sous pli judiciaire une copie certifiée conforme du jugement ordonnant l'expertise et nommant l'expert.

La modification proposée supprime la nécessité d'une requête. Le but poursuivi est que la mise en route de l'expertise se fasse de manière automatique.

Art. 3

Cette modification prévoit que l'affaire revient automatiquement à l'audience pour plaidoiries après le dépôt du rapport. Dès le dépôt du rapport, le greffier des rôles fixe la cause pour plaidoiries, en respectant un délai d'au moins trois mois afin de permettre aux parties de déposer d'éventuelles conclusions.

Art. 4

L'article 989 du Code judiciaire permet au juge, dans les causes jugées en degré d'appel, de désigner un expert chargé de faire verbalement rapport à l'audience fixée à cette fin. Le juge peut aussi prescrire à cet expert de produire, lors de son audition, des états des-

« Veel klachten hebben betrekking op de traagheid van de procedures. Dat er in vele gevallen een verklaring voor de termijnen is, wil nog niet zeggen dat zij aanvaardbaar zijn. Procedures die 5, 10, ja zelfs 15 jaar aanslepen, putten de rechtzoekende letterlijk uit en geven het gevoel dat de beslissing, ongeacht wat ze inhoudt, te laat komt. In de Franstalige klachten is de duur van de expertises onmiskenbaar de meest aangehaalde vertragingfactor. ».

Dit voorstel strekt ertoe de onderzoeksmaatregel die het deskundigenonderzoek is, te versnellen. Het zorgt ervoor dat het onderzoek automatisch wordt opgestart en dat na de inlevering van het verslag opnieuw wordt overgegaan tot de pleidooien ter zitting. Het vereenvoudigde deskundigenonderzoek dat krachtens artikel 989 van het Gerechtelijk Wetboek is toegelaten voor zaken in hoger beroep, wordt uitgebreid tot zaken in eerste aanleg.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Krachtens artikel 965 van het Gerechtelijk Wetboek zendt de griffier, op verzoek van de meest gerede partij, bij gerechtsbrief aan de deskundigen een eensluitend verklaard afschrift van het vonnis waarin het deskundigenonderzoek wordt bevolen en de deskundige wordt aangewezen.

De voorgestelde wijziging schrapt de vereiste dat er een verzoek moet zijn. De bedoeling is dat het deskundigenonderzoek automatisch wordt uitgevoerd.

Art. 3

Deze wijziging strekt ertoe dat de zaak automatisch opnieuw ter zitting komt voor de pleidooien zodra het verslag is ingeleverd. Zodra het verslag is ingeleverd, bepaalt de griffier van de rollen de rechtsdag voor de pleidooien, daarbij rekening houdend met een termijn van ten minste drie maanden, zodat de partijen eventueel conclusies kunnen neerleggen.

Art. 4

Artikel 989 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de rechter in zaken in hoger beroep een deskundige kan benoemen om mondeling verslag te doen op de daartoe vastgestelde zitting. De rechter kan die deskundige ook gelasten tijdens zijn verhoor staten van

criptifs, des plans ou des photographies utiles à la solution du litige.

La modification proposée a pour objet de généraliser à la première instance l'expertise simplifiée, autorisée en degré d'appel par l'article 989 du Code judiciaire.

Melchior WATHELET (cdH)
Marie NAGY (ECOLO)

beschrijving, plans of foto's over te leggen, die dienstig zijn voor de oplossing van het geschil.

De voorgestelde wijziging strekt ertoe het vereenvoudigde deskundigenonderzoek dat voor zaken in hoger beroep krachtens artikel 989 van het Gerechtelijk Wetboek is toegelaten, uit te breiden tot zaken in eerste aanleg.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 965, alinéa 1er, du Code judiciaire, les mots «À la requête de la partie la plus diligente,» sont supprimés.

Art. 3

L'article 981 du même Code est complété par l'alinéa suivant :

«Dès le dépôt du rapport, le greffier des rôles fixe la cause pour plaidoiries, en respectant un délai d'au moins trois mois afin de permettre aux parties de déposer d'éventuelles conclusions.».

Art. 4

Dans l'article 989, alinéa 1er, du même Code, les mots «Dans les causes jugées en degré d'appel,» sont supprimés.

29 janvier 2004.

Melchior WATHELET (cdH)
Marie NAGY (ECOLO)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 965, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden «Op verzoek van de meest gereede partij zendt de griffier» vervangen door de woorden «De griffier zendt».

Art. 3

Artikel 981 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid :

«Zodra het verslag is ingeleverd, bepaalt de griffier van de rollen de rechtsdag voor de pleidooien, daarbij rekening houdend met een termijn van ten minste drie maanden, zodat de partijen eventueel conclusies kunnen neerleggen.».

Art. 4

In artikel 989, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden «In zaken in hoger beroep kan de rechter» vervangen door de woorden «De rechter kan».

29 januari 2004

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE

Code judiciaire**TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION**

Code judiciaire**Section VI. L'expertise****Section VI. L'expertise****Art. 965**

A la requête de la partie la plus diligente, le greffier envoie aux experts sous pli judiciaire une copie certifiée conforme du jugement.

[Dans les huit jours,] les experts avisent par lettre le juge et les parties des lieu, jour et heure où ils commenceront leurs opérations.

Art. 965

[...]¹ Le greffier envoie aux experts sous pli judiciaire une copie certifiée conforme du jugement.

[Dans les huit jours,] les experts avisent par lettre le juge et les parties des lieu, jour et heure où ils commenceront leurs opérations.

¹ Art. 2

BASISTEKST**Gerechtelijk Wetboek****Afdeling V. Getuigenverhoor****Onderafdeling 8. Geldigheid van getuigenverhoor en bewijskracht van getuigenissen****Art. 961**

Nietig is het getuigenis:

- 1° dat uitgaat van een persoon die onbekwaam is om in rechte te getuigen;
- 2° dat niet onder ede is afgenomen;
- 3° dat afgenomen is met miskenning van de rechten van de verdediging;
- 4° dat niet in het proces-verbaal opgenomen is in de vorm voorgeschreven bij artikel 939.

Afdeling VI. Deskundigenonderzoek**Art. 963**

Het vonnis waarbij het deskundigenonderzoek wordt bevolen, omschrijft nauwkeurig het voorwerp ervan en bepaalt een termijn voor het indienen van het verslag.

Art. 964

Indien de partijen op het ogenblik van het vonnis dat het deskundigenonderzoek beveelt, overeengekomen zijn omtrent de benoeming van de deskundige, bekrachtigt de rechter hun overeenkomst.

Ieder door de rechter benoemde deskundige kan, alvorens hij van zijn benoeming kennis krijgt, worden vervangen bij overeenkomst tussen de partijen, die door hen ondertekend wordt en bij het dossier van de rechtspleging wordt gevoegd.

Art. 965

Op verzoek van de meest gereede partij zendt de griffier bij gerechtsbrief aan de deskundigen een eensluidend verklaard afschrift van het vonnis.

[Binnen acht dagen] geven de deskundigen per brief aan de rechter en de partijen kennis van de plaats, de dag en het uur waarop zij hun werkzaamheden zullen aanvangen.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**Gerechtelijk Wetboek****Afdeling V. Getuigenverhoor****Onderafdeling 8. Geldigheid van getuigenverhoor en bewijskracht van getuigenissen****Art. 961**

Nietig is het getuigenis:

- 1° dat uitgaat van een persoon die onbekwaam is om in rechte te getuigen;
- 2° dat niet onder ede is afgenomen;
- 3° dat afgenomen is met miskenning van de rechten van de verdediging;
- 4° dat niet in het proces-verbaal opgenomen is in de vorm voorgeschreven bij artikel 939.

Afdeling VI. Deskundigenonderzoek**Art. 963**

Het vonnis waarbij het deskundigenonderzoek wordt bevolen, omschrijft nauwkeurig het voorwerp ervan en bepaalt een termijn voor het indienen van het verslag.

Art. 964

Indien de partijen op het ogenblik van het vonnis dat het deskundigenonderzoek beveelt, overeengekomen zijn omtrent de benoeming van de deskundige, bekrachtigt de rechter hun overeenkomst.

Ieder door de rechter benoemde deskundige kan, alvorens hij van zijn benoeming kennis krijgt, worden vervangen bij overeenkomst tussen de partijen, die door hen ondertekend wordt en bij het dossier van de rechtspleging wordt gevoegd.

Art. 965

De griffier zendt¹ bij gerechtsbrief aan de deskundigen een eensluidend verklaard afschrift van het vonnis.

[Binnen acht dagen] geven de deskundigen per brief aan de rechter en de partijen kennis van de plaats, de dag en het uur waarop zij hun werkzaamheden zullen aanvangen.

¹ Art. 2

Art. 981

La minute du rapport et les notes des parties sont déposées au greffe.

L'état des honoraires et des frais d'expertise est inscrit au bas du rapport.

Art. 981

La minute du rapport et les notes des parties sont déposées au greffe.

L'état des honoraires et des frais d'expertise est inscrit au bas du rapport.

Dès le dépôt du rapport, le greffier des rôles fixe la cause pour plaidoiries, en respectant un délai d'au moins trois mois afin de permettre aux parties de déposer d'éventuelles conclusions.²

² Art. 3

Art. 980

De deskundigen maken één enkel verslag op; zij geven één enkel advies bij meerderheid van stemmen.

Bij verschil van mening, vermelden zij de onderscheiden meningen met de gronden ervan.

Art. 981

De minuut van het verslag en de nota's van de partijen worden op de griffie ingeleverd.

De staat van ereloon en kosten van het deskundigenonderzoek wordt onderaan op het verslag gesteld.

Art. 982

Voor verscheidene deskundigen in een zelfde zaak wordt een gezamenlijke staat opgemaakt.

[Behoudens een andersluidende wetsbepaling, wordt de staat opgemaakt met inachtneming van de hoedanigheid van de deskundigen, de moeilijkheid en de duur van de verrichte werkzaamheden en de waarde van het geschil.]

De staat vermeldt, behalve een omstandige opgave van die werkzaamheden, de voorschotten en het ereloon van iedere deskundige en de totale kosten van het deskundigenonderzoek.

Art. 985

Wanneer de rechter een onderzoeksmaatregel beveelt, kan bij beslissen dat een deskundige daarbij tegenwoordig zal zijn om technische toelichting te verstrekken.

[De deskundige legt mondeling de eed af in de volgende bewoordingen:

«Ik zweer dat ik alle gevraagde toelichtingen in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk zal verstrekken.» «Je jure de donner toutes les explications qui me seront demandées, en honneur et conscience, avec exactitude et probité.» of: «Ich schwöre, alle geforderten Erläuterungen auf Ehre und Gewissen, genau und ehrlich zu geben.»]

De eedaflegging en de toelichting van de deskundige worden aangetekend in het proces-verbaal.

Art. 980

De deskundigen maken één enkel verslag op; zij geven één enkel advies bij meerderheid van stemmen.

Bij verschil van mening, vermelden zij de onderscheiden meningen met de gronden ervan.

Art. 981

De minuut van het verslag en de nota's van de partijen worden op de griffie ingeleverd.

De staat van ereloon en kosten van het deskundigenonderzoek wordt onderaan op het verslag gesteld.

Art. 982

Voor verscheidene deskundigen in een zelfde zaak wordt een gezamenlijke staat opgemaakt.

[Behoudens een andersluidende wetsbepaling, wordt de staat opgemaakt met inachtneming van de hoedanigheid van de deskundigen, de moeilijkheid en de duur van de verrichte werkzaamheden en de waarde van het geschil.]

De staat vermeldt, behalve een omstandige opgave van die werkzaamheden, de voorschotten en het ereloon van iedere deskundige en de totale kosten van het deskundigenonderzoek.

Art. 985

Wanneer de rechter een onderzoeksmaatregel beveelt, kan bij beslissen dat een deskundige daarbij tegenwoordig zal zijn om technische toelichting te verstrekken.

[De deskundige legt mondeling de eed af in de volgende bewoordingen:

«Ik zweer dat ik alle gevraagde toelichtingen in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk zal verstrekken.» «Je jure de donner toutes les explications qui me seront demandées, en honneur et conscience, avec exactitude et probité.» of: «Ich schwöre, alle geforderten Erläuterungen auf Ehre und Gewissen, genau und ehrlich zu geben.»]

De eedaflegging en de toelichting van de deskundige worden aangetekend in het proces-verbaal.

Art. 989

Dans les causes jugées en degré d'appel, le juge peut désigner un expert chargé de faire verbalement rapport à l'audience fixée à cette fin; le juge peut aussi prescrire à cet expert de produire, lors de son audition, des états descriptifs, des plans ou des photographies utiles à la solution du litige.

Avant de faire rapport, l'expert prête verbalement le serment prévu à l'article 987.

Il est permis à l'expert de s'aider de documents. Procès-verbal est dressé de la prestation de serment et des déclarations de l'expert.

Pour la taxation des frais et honoraires de l'expert et pour la délivrance de l'exécutoire, il est procédé comme il est dit à l'article 984.

Art. 989

[...] ³ Le juge peut désigner un expert chargé de faire verbalement rapport à l'audience fixée à cette fin; le juge peut aussi prescrire à cet expert de produire, lors de son audition, des états descriptifs, des plans ou des photographies utiles à la solution du litige.

Avant de faire rapport, l'expert prête verbalement le serment prévu à l'article 987.

Il est permis à l'expert de s'aider de documents.

Procès-verbal est dressé de la prestation de serment et des déclarations de l'expert.

Pour la taxation des frais et honoraires de l'expert et pour la délivrance de l'exécutoire, il est procédé comme il est dit à l'article 984.

³ Art. 4

Het ereloon en de kosten van de deskundigen worden door de rechter of door de aangestelde rechter definitief begroot onderaan op het proces-verbaal. Een bevel tot tenuitvoerlegging ervan wordt uitgegeven tegen de partij die de onderzoeksmaatregel heeft gevorderd of tegen de partij die de maatregel, ingeval deze ambtshalve bevolen is, heeft doen uitvoeren.

Art. 989

In zaken in hoger beroep kan de rechter een deskundige benoemen om mondeling verslag te doen op de daartoe vastgestelde zitting; de rechter kan die deskundige ook gelasten tijdens zijn verhoor stalen van beschrijving, plans of foto's over te leggen, die dienstig zijn voor de oplossing van het geschil.

Alvorens verslag te doen, legt de deskundige mondeling de eed af, die in artikel 987 voorgeschreven is.

De deskundige mag zich van stukken bedienen.

Van de eedaflegging en van de verklaringen van de deskundige wordt proces-verbaal opgemaakt.

Voor de begroting kan de kosten en het ereloon van de deskundige en voor de uitgifte van het bevel tot tenuitvoerlegging wordt gehandeld overeenkomstig artikel 984.

Het ereloon en de kosten van de deskundigen worden door de rechter of door de aangestelde rechter definitief begroot onderaan op het proces-verbaal. Een bevel tot tenuitvoerlegging ervan wordt uitgegeven tegen de partij die de onderzoeksmaatregel heeft gevorderd of tegen de partij die de maatregel, ingeval deze ambtshalve bevolen is, heeft doen uitvoeren.

Art. 989

De rechter kan² een deskundige benoemen om mondeling verslag te doen op de daartoe vastgestelde zitting; de rechter kan die deskundige ook gelasten tijdens zijn verhoor stalen van beschrijving, plans of foto's over te leggen, die dienstig zijn voor de oplossing van het geschil.

Alvorens verslag te doen, legt de deskundige mondeling de eed af, die in artikel 987 voorgeschreven is.

De deskundige mag zich van stukken bedienen.

Van de eedaflegging en van de verklaringen van de deskundige wordt proces-verbaal opgemaakt.

Voor de begroting kan de kosten en het ereloon van de deskundige en voor de uitgifte van het bevel tot tenuitvoerlegging wordt gehandeld overeenkomstig artikel 984.

² Art. 4